

Յարկան ցինը 10 բուր, կես արծաթե և բուր

Թիֆլիսում տպում են միայն Նոսթրամուս մէջ:

Ստամբուլում տպում են արծաթե *Taufaden. Pichukia „Musae“*

Իմպրիմատուսը քաղ և ստուգման 10-2 մամ (Ռայթ կրակի և սան պիլից):

Ստամբուլից ընդունում է ստեյն լիզաւում

Ստամբուլից տպում են իւրացանոյց բարն 2 կապի

ՄՇԱԿ

„ՄՇԱԿ“

ԿՐԵՎԱՆՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔՐԵՎԱԲՆԱԿԱՆ ԼՐԱԿԻՐ 1879 թ.ին

ԿՐԵՎԱՆՆԱԿԱՆ ԼՐԱԿԱՆ ՕՐ, քաղի ամս և ամսերին Տեսուչի արկից:

Լրագրի գիրքը և պարբերական նոյն են մնում: Գրքի ստանում ենք Սեֆեյան և Նիկոլայի մոտ: ՄՇԱԿԻ տարեկան գինը 10 բուր է, կես արծաթե 6 բուր: Կրկն կարկի է ՄԻԱՆ ԻՍԿԱԳՐԱՆՆԱԿԱՆ մէջ:

ԼՐԱԿԱՆՆԱԿԱՆ ԼՐԱԿՆԵՐԸ ծախում են 5 կապիկով Հասար. Օտար քաղաքներին պէտք է գրեն Տեսուչի Հասցեով՝ ԹԻՓ-ԼԻՏԵ Բեդակնա Վիսկ:

Իմպրիմատուր—Տրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇԵՐՈՒՆԻ

ԲԱՅՈՒՆՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մի նոր գրք. — Ներքին առարկան, համար Նոսթրամուսի Ներքին լրագր. — Ներքին առարկան Վասակյանցի Քաղաքացիական կարգի մասին նորմալ. Սարգիս Նաճարյանի հոդոյց: — Մշակութ. հասարակայնություն: — Ստամբուլից և Ինքնից քաղ:

ՄԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾ

Ընթերցողը կը գտնի ՎՐԱԿԻ Ներքին Տարեկան մէջ մի լուր, որ այս անո պատին Թիֆլիսի Հայ երեսասարգների մի խումբ գիտաւարտներին ունի կազմել մի շքանշան այլ և այլ առարկաների վրա Հայերին ընդամենը հրահրակական գասասխատուներին է, որովհետեւ նրանք կարգաւ և գրել չը գիտեն:

Ըստ կարկի չը համակրել երեսասարգների այդ գիտաւարտներին, որովհետեւ հրահրակական գասար լուսասարտները հասարակութեան մէջ տարածելու նշխարեա ամենագործի միջոցներից միմե է, ինչպէս ուսումնարանը, լրագրութիւնը և թատրանը:

Ինքն միշտ յայտնել ենք այն միտքը, որ թատրանը, լրագրութիւնը և հրահրակական գասարտները հասարակութեան մեջ տարածելու նշխարեա ամենագործի միջոցներից են:

Ինքն աւելորդ ենք համարում

խոսել այն բանի վրա թէ որքան նշանակութիւն պէտք է ունենան Հայերին հրահրակական գասարտներին միմե ժողովրդի մէջ մայրենի լեզու տարածելու համար: Ինքն կը նայենք այդ գործի վրա միայն կրթութեան կէտից:

Կենդանի խոսքը միշտ աւելի ազդող է քան թէ տպագրուողը. լրագիրը կամ ամսագիրը. Ռայցի սրբանկար կան շատերը հայերի մէջ, որոնք շատ զեզեցիկ են հասկանում Հայերին, իրանք միմե անգամ խոսում են մայրենի լեզուով, բայց կարգաւ չը գիտեն: Ընդգրկվողների համար կենդանի խոսքը, հրահրակական գասար կը փոխարինել լրագրի կամ գրքի ընթերցանութիւնը, որ շատերի համար անմատչելի է, որովհետեւ նրանք կարգաւ և գրել չը գիտեն:

Սրբան, եթէ այդպէս է, գասարտներին չափազանց ժողովրդական պէտք է լինեն, կասեն մեզ, որովհետեւ Հայերին խոսող, բայց Հայերին կարգաւ գրել չը գիտեցող մեր ժողովրդի ստորին գասարտները, անտեմ է:

Իսկ սիսայ է Հայերին կարգաւ գրել չը գիտեցող, բայց Հայցի խոսած լեզու հասկացող նշխարեա և մեր միմե և բարձր գասարտներ մի մասն է...:

Ռայց իմը կարող է ստիպել մեր բարձր գասարտները մեր երեսասարգ գասարտներից, կը հարց-

նեն մեզ: Կրկն բանը կը ստիպեն նրանք, կը պատասխանենք մենք, ինչ որ ստիպելին բանի մի տարի սրանից առաջ կրածովում ստաց լեզուով գասարտներից, ինչ որ ստիպելին և ստիպում են մեր լրագրութեանը....

Ի հարկէ գասարտներին միմեք պէտք է ժողովրդական լինեն, բայց նրանք բարձրակա հարկատուներին չը տանեն շահից գասարտ ժողովրդական լինելու:

Կրտսերին ստացած մարդիկ մենք էլ նայինք ունենք, որքան առա հասարակութիւնը: Ռայց պէտք է, ի հարկէ, խիստ ընտարտներին անկէ գասարտելու առարկաների մէջ:

Ինքն կարծիքով ամենից շատ հետաքրքրում են Հայերին Տեսուչի ներքինը՝ Հայցի գրականութիւնը, բնականութեան լուսատուները և առարկայախոսները, անտեսական և ուսումնարանական հարցերը:

Հարկատու է նշխարեա որ շքանշանը կազմող երեսասարգների մէջ լինի կատարելալ համեմատ խոսելիս, որովհետեւ նրանք պէտք է կազմեն մի տեսակ մասնակցութիւն կամ խմբայութիւն, որիմեն այդ տեսակ ընդհանուր գործ ըն կարող տնդարտեմենք առաջ տանել հակառակ, միմեանց հակասող պիտքը, միմեանց մէջ տարբեր կարծիքներ, համոզմաններ և հայեացքներ ունեցող անձեր:

Գ Ա

ՆՆՐԻՆ ՏՆՈՒԹԻՆ

ՆԱԲԱԿ ԻՍԿԱԳՐՆ

Վարդապետ, 2 յունիսկի

Անկէ ծածկող ենք, քան երկարին, անհարաւ է պիտե Թիֆլիսի Ներքին ամենամեծից գրական քարտիչուն և այդ նպատակին խանկոս աննպարտագր միջոց համարում է Հայաստանում առում արտադրող: Որովհետեւ այդ նպատակին ծածկելու և իրագործելու համար սպիտակ կազմել է Կ Պա-

անմ մարտանուն ընկերութեան, որով անկէ և կանխութեան են յայտնում գրական աննպարտութեանը անկէ այդ ընկերութեանը, սակայն շատ քիչին են իրագործում այդ զանից անհարաւ: Կազմ այս պիտե կարգի պատեան սի է, որ մեք, անկէ ցիտ կաստ ընկէ գրագրային այն առարկանին, որ մեր անհարաւինք ինքնարկարար կրտսերները չափ կարողութեան չանկից և պատում ենք, որ մեր առարկային, որ մեզանց պատեանին անկէ այն, ինչ որ մեր ինքնինքն արդէ անհարաւ ենք անկէ սիտ ի կարտ ունենում են անհարաւում իմ մի առարկայութեան անկէ որ քաղ ընդունելութեան արժանի կը լինի մարտանուն ընկերութեանը Ռայց չը ստանալուկար նպատակ որ նրա պատեանի անտեմերից մէջ, որ գրտարարեանց, մեր քրտեմեան միջոցով կրտսեր կարգաւ և նայ ինչին լրագրութիւնը կրտսերում է ստանալուկար և կրտսեր պիտե ընկերութեանը, ինչ այդ կրտսերները անկէ այն ժողովին, այլ անկէ շատ կը լինի, իմ կարծիքով որ ընկերութեանը իր պատեանում քաղ անկէ Թիֆլիսում և գրել որքան պատեանցի միջոցութեանը կարց ընդունուող կրտսերութեան չը կարողութեանը պատեանից քաղ ինքնինքն ստանալուկար և կրտսեր փոխարկային միմեանցում, ստանալուկար քաղ թէ միմեանց անկէ մէջ և թէ միմեանց անտեմեր ընդունելու համար Ան ծածկող ենք մարտանուն ընկերութեանը, համարմից լինի, որ անկէ անկէ, թէ անկէ և թէ չը անտեմերը, սիտ կը կարողանան կրտսեր կարողութեան կամ և նա պատե անկէ կը ստանայ և մեք յարտգրելութեան կակի: Ընկերութեան այս անտեմերը միմե և գրտե քարտիչուն պատ կը թիք ընդունուող արտապետը, որովհետեւ կրտսերութեանը կարողութեան միմե և կարտե չը կարողանան անկէ անկէ պատեանից անտեմերը անտեմ և նա քարտիչուն կար աննունով անկէ մասնարարեա կը ծածկեան մէջ միմե փոխել նրա, և նա քարտե և անկէ քարտեմենայն կարտեանը կարց և կարտեկ այլ պատեանը:

Սի իմ կարծից այդպիսով որս և նայ ինչ քաղ յայտն մարտանուն ընկերութեանը, պատեանարարում իմ խոսածով մեք այդ քաղ յայտն իրագործելու արտե, քաղ մեր ընկերութեանը պատե կակի ընդունել իմ իր անտեմերից կարցում:

Կ. Տ. Արտարար

ՆՆՐԻՆ ԼՈՐԿ

Լում ենք որ ԹԻՖԼԻՍԻ կար կրտսերներն մի խումբ գիտաւարտներին անկէ այս մեք պատե, անկէ կարտեկի զանիմերից միմե մէջ կարտարական գասարտներին ենք կարցաւ կարտեկի ընդամենը մարտեան ենք անհարաւ երեսասարգներից կամ են որ գասարտներին կարտաւար քարտիչուն են:

Մշակութ. խմբակը, Կրտսեր Արտարարի գիտաւարտներին անկէ ներքին տարտե անտեմերը անտարտարարը Անգլոֆոնի կարտեկի քարտեկերը՝ Անգլոֆոն, Անգլոֆոնարար, Երեան, Արտար, Վարդապետ, Երեան, Երեան, Կրտսեր, և իրագործելու քարտիչուն մի մի հրահրակական գասարտներին կարցաւ կարտեկ ընդամենը այլ և այլ առարկաներից և կարտե գասարտներինց անկէ պատե և